

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΥΠΟΘΕΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ

ΚΕΙΜΕΝΟ 30

Si habet (οριστική ενεστώτα) - debemus (οριστική ενεστώτα): ανοικτή υπόθεση στο παρόν.

Μετατροπή:	si habuit -	debuiimus(ανοικτή υποθ.στο παρελθόν)
	si habebit (habuerit) -	debebimus(ανοικτή υποθ.στο μέλλον)
	si haberet -	deberemus: απραγματοποίητο (παρόν)
	si habuisset -	debuissemus: απραγματοποίητο (παρελθόν)
	si habeat -	debeamus: υπόθεση δυνατή ή πιθανή (παρόν-μέλλον)

ΚΕΙΜΕΝΟ 32

Nisi accederet (υποτακτική παρατατικού) - iacerent (υποτακτική παρατατικού): απραγματοποίητο (στο παρόν).

Μετατροπή:	nisi accedit -	iacent: ανοικτή υπόθεση στο παρόν
	nisi accessit -	iacerunt: ανοικτή υπόθεση στο παρελθόν
	nisi accedet(accesserit) -	iacebunt: ανοικτή υπόθεση στο μέλλον
	nisi accessisset -	iacuissent: απραγματοποίητο (παρελθόν)
	nisi accedat -	iaceant: υπόθεση δυνατή ή πιθανή (παρόν-μέλλον)

ΚΕΙΜΕΝΟ 42

Si animadvertissem (υποτακτική υπερσυντελικού) - dicerent (υποτακτική παρατατικού).αντίθετο του πραγματικού με την υπόθεση να αναφέρεται στο παρελθόν και την απόδοση στο παρόν.

Μετατροπή:	si animadverto -	dicunt: ανοικτή υπόθεση (παρόν)
	si animadverti -	dixerunt: ανοικτή υπόθεση (παρελθόν)
	si animadvertam(animadvertero) -	dicent: ανοικτή υπόθεση (μέλλον)

αν διατηρήσουμε τη χρονική σχέση υπόθεσης-απόδοσης θα έχουμε:

si animadverteram

dicebant

si animadverterem -

dicerent: απραγματοποίητο (παρόν)

si animadvertissem -

dixissent: απραγματοποίητο (παρελθόν)

si animadvertam -

dicant: υπόθεση δυνατή ή πιθανή

(παρόν-μέλλον)

ΚΕΙΜΕΝΟ 43

α. Nisi peperissem (υποτακτική υπερσυντελικού, παρελθόν) - non orpugnaretur (υποτακτική παρατατικού, παρόν): αντίθετο του πραγματικού με την υπόθεση να αναφέρεται στο παρελθόν και την απόδοση στο παρόν.

<u>Μετατροπή:</u> nisi pario -	non orpugnatur: ανοικτή υπόθεση (παρόν)
nisi peperī -	non orpugnata est: ανοικτή υπόθεση (παρελθόν)
nisi pariam(peperero) -	non orpugnabitur: ανοικτή υπόθεση (μέλλον)
αν διατηρήσουμε τη χρονική σχέση υπόθεσης-απόδοσης θα έχουμε:	
nisi pepereram	non orpugnabatur
nisi parerem -	non orpugnaretur: απραγματοποίητο (παρόν)
nisi peperissem -	non orpugnata esset: απραγματοποίητο (παρελθόν)
nisi pariam -	non orpugnetur: υπόθεση δυνατή ή πιθανή (παρόν-μέλλον)

β. Nisi haberem (υποτακτική παρατατικού) - essem (υποτακτική παρατατικού): αντίθετο του πραγματικού (παρόν)

<u>Μετατροπή:</u> nisi habeo -	sum: ανοικτή υπόθεση (παρόν)
nisi habui -	fui: ανοικτή υπόθεση (παρελθόν)
nisi habebo(habuero) -	ero: ανοικτή υπόθεση (μέλλον)
nisi habuissem -	fuissem: απραγματοποίητο (παρελθόν)
nisi habeam -	sim: υπόθεση δυνατή ή πιθανή (παρόν-μέλλον)

γ. Si pergis (οριστική ενεστώτα) → manet (οριστική ενεστώτα): ανοικτή υπόθεση (παρόν)

<u>Μετατροπή:</u> si perrexisti -	mansit: ανοικτή υπόθεση (παρελθόν)
si perges(perrexeris) -	manebit: ανοικτή υπόθεση (μέλλον)
si pergeres -	maneret: απραγματοποίητο (παρόν)
si perexisses -	mansisset: απραγματοποίητο (παρελθόν)
si pergas -	maneatur: υπόθεση δυνατή ή πιθανή (παρόν-μέλλον)

ΚΕΙΜΕΝΟ 44

Quodsi ceciderunt (οριστική παρακειμένου) — intellegitur (οριστική ενεστώτα): ανοικτή υπόθεση με την υπόθεση να αναφέρεται στο παρελθόν και την απόδοση στο παρόν(ή ανοικτή υπόθεση (αόριστη επανάληψη στο παρόν-μέλλον)

<u>Μετατροπή:</u> Quodsi cadunt -	intellegitur: ανοικτή υπόθεση (παρόν)
Quodsi ceciderunt -	intellectum est: ανοικτή υπόθεση (παρελθόν)
Quodsi cadent(ceciderint) -	intellectum erit: ανοικτή υπόθεση (μέλλον)
Quodsi caderent -	intellegeretur: απραγματοποίητο (παρόν)
Quodsi cecidissent -	intellectum esset: απραγματοποίητο (παρελθόν)
Quodsi cadant -	intellegatur: υπόθεση δυνατή ή πιθανή (παρόν-μέλλον)

ΚΕΙΜΕΝΟ 48

Si videbatur (οριστική παρατατικού) — praedicabat (οριστική παρατατικού): ανοικτή υπόθεση στο παρελθόν

Μετατροπή: si videtur -

si videbatur -

si visum est -

si videbitur(visum erit) -

si videretur -

si visum esset -

si videatur -

praedicat: ανοικτή υπόθεση (παρόν)

praedicabat: ανοικτή υπόθεση (παρελθόν) &

praedicavit: ανοικτή υπόθεση (παρελθόν)

praedicabit: ανοικτή υπόθεση (μέλλον)

praedicaret: απραγματοποίητο (παρόν)

praedicavisset: απραγματοποίητο (παρελθόν)

praedicet: υπόθεση δυνατή ή πιθανή (παρόν-μέλλον)

Πούλιος Κ. - Καλαϊτζίδου Φ.

ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΟΙ ΥΠΟΘΕΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ

ΚΕΙΜΕΝΟ 25:

Neminem credideritis patriae consulturum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis.

εξαρτημένος: υπόθ. → nisi + υποτακτική ΠΡΚ (consulueritis)

απόδ. → απαρέμφατο ΜΕΛΛ (consulturum esse)

ευθύς: nemo patriae consulet, nisi vos ipsi patriae consulueritis.

υπόθ. → nisi + οριστική Σ.Μ. (consulueritis)

απόδ. → οριστική ΜΕΛ. (consulet)

α' είδος – Ανοιχτή υπόθεση στο μέλλον

Μετατροπή στα άλλα είδη:

nisi consuleretis -

nisi consulissetis -

nisi consulatis -

consuleret : απραγματοποίητο (παρόν)

consulisset : απραγματοποίητο (παρελθόν)

consulat : υπόθεση δυνατή ή πιθανή (παρόν-μέλλον)

ΚΕΙΜΕΝΟ 37:

In eum locum res deducta est, ut, nisi qui deus vel casus aliqui subvenerit, salvi esse nequeamus.

εξαρτημένος: υπόθ. → nisi + υποτακτική ΠΡΚ (subvenerit)

απόδ. → υποτακτική ΕΝΣ σε δευτερεύουσα συμπερασματική πρόταση (nequeamus)

ευθύς: nisi qui deus vel casus aliqui subvenerit, salvi esse nequimus.

υπόθ. → nisi + οριστική Σ.Μ. (subvenerit)

απόδ. → οριστική ΕΝΣ σε κύρια πρόταση (nequimus)

(κανονικά έπρεπε να έχουμε οριστική μέλλοντα. Ωστόσο επειδή το ρήμα nequeo είναι ελλειπτικό και δεν έχει οριστική μέλλοντα χρησιμοποιήσαμε την οριστική ενεστώτα > nequimus)

α' είδος – Ανοιχτή υπόθεση στο μέλλον

Μετατροπή στα άλλα είδη:

nisi subveniret -

nisi subveniat -

nequiremus : απραγματοποίητο (παρόν)

nequeamus : υπόθεση δυνατή ή πιθανή (παρόν-μέλλον)

Προσοχή: όχι απραγματοποίητο (παρελθόν) γιατί το nequeo είναι ελλειπτικό και δε σχηματίζει α' πληθυντικό υποτακτικής υπερσυντελικού.

ΚΕΙΜΕΝΟ 42:

Nunc intellego, si iste in Manliana castra pervenerit, neminem tam stultum fore, neminem tam improbum (ενν. fore)

εξαρτημένος: υπόθ. → si + υποτακτική ΠΡΚ (pervenerit)
απόδ. → απαρέμφρατα ΜΕΛΛ [fore –(ενν. fore)]

ευθύς: si iste in Manliana castra pervenerit, nemo tam stultus erit, nemo tam improbus (ενν. erit).

υπόθ. → si + οριστική Σ.Μ. (pervenerit)
απόδ. → οριστική ΜΕΛΛ. [erit – (ενν. erit)]

α' είδος – Ανοιχτή υπόθεση στο μέλλον - εξαρτημένος και **σύνθετος (2 αποδόσεις)**

Μετατροπή στα άλλα είδη:

nisi perveniret -	nemo esset- (esset) : απραγματοποίητο (παρόν)
nisi pervenisset -	... fuisset- (fuisset) : απραγματοποίητο (παρελθόν)
nisi perveniat -	.... sit –(sit): υπόθεση δυνατή ή πιθανή (παρόν-μέλλον)

ΚΕΙΜΕΝΟ 45:

α. Curat et providet ne, intercepta epistula, nostra consilia ab hostibus cognoscantur.(λανθάνων και εξαρτημένος υποθετικός λόγος) → αφαιρετική απόλυτη-υποθετική μετοχή (intercepta epistula=υποκ. μτχ.)

εξαρτημένος: υπόθ. → si epistula intercepta sit (si + υποτακτική ΠΡΚ)
[μετατρέπεται σε υποθετική πρόταση που θα πρέπει να λειτουργήσει στα πλαίσια του πλαγίου λόγου → χρησιμοποιούμε υποτ. γιατί η υπόθεση των εξαρτημένων υποθετικών λόγων βρίσκεται πάντα σε υποτακτική]
απόδ. → υποτακτική ΕΝΣ σε δευτερεύουσα βουλευτική πρόταση (ne cognoscantur)

ευθύς: si epistula intercepta erit, nostra consilia ab hostibus cognoscentur

(και → nostra consilia ab hostibus ne cognoscentur)

υπόθ. → si + οριστική Σ.Μ. (intercepta erit)
απόδ. → οριστική ΜΕΛΛ. σε κύρια πρόταση cognoscentur
υποτακτική ενεστώτα=αποτρεπτική(ne cognoscentur)

α' είδος – Ανοιχτή υπόθεση στο μέλλον

β. Legatum monet ut, si adire non possit, epistulam ad amemtum tragulae adliget et intra castra abiciat.

εξαρτημένος: υπόθ. → si non + υποτακτική ΕΝΣ (possit)

απόδ. → υποτακτικές ΕΝΣ σε 2 δευτερεύουσες βουλητικές προτάσεις (adliget, abiciat)

ευθύς: si adire non poteris, epistulam ad amemtum tragulae adliga et intra castra abice.

υπόθ. → si non + οριστική ΜΕΛΛ. (poteris)

απόδ. → προστακτικές ΕΝΣ σε κύριες προτάσεις(μελλοντική έκφραση) (adliga, abice)

α' είδος – Ανοιχτή υπόθεση στο μέλλον (εξατημένος **και σύνθετος**)

Μετατροπή στα άλλα είδη:

si non posses -

adligares et abiceres : απραγματοποίητο (παρόν)

si non potuisses -

adligavisses et abiecisses: απραγματοποίητο (παρελθόν)

si non possis -

adliges et abicias : υπόθεση δυνατή ή πιθανή (παρόν-μέλλον)

ΚΕΙΜΕΝΟ 49:

experiri enim volui, quam aequo animo me ferro essem interemptura, si tibi consilium non ex sententia cessisset.

εξαρτημένος: υπόθ. → si non + υποτακτική ΥΠΣ (non cessisset)

απόδ. → υποτακτική ΠΡΤ ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας σε δευτ. πλάγια ερωτηματική πρόταση (interemptura essem)

ευθύς: si tibi consilium non ex sententia cesserit, quam aequo animo me ferro interimam ?

υπόθ. → si + οριστική Σ.Μ. (cesserit)

απόδ. → οριστική ΜΕΛΛ.σε ευθεία ερωτηματική πρόταση (interimam)

α' είδος – Ανοιχτή υπόθεση στο μέλλον

Μετατροπή στα άλλα είδη:

si cederet -

interimerem: απραγματοποίητο (παρόν)

si cessisset-

interemissem: απραγματοποίητο (παρελθόν)

si cedat -

interimam: υπόθεση δυνατή ή πιθανή (παρόν-μέλλον)

ΚΕΙΜΕΝΟ 28:

Parvi preti est ,qui tam nihili est :

δευτερεύουσα αναφορική ουσιαστική πρόταση ως υποκείμενο του ρήματος est της προηγούμενης πρότασης. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία qui, εκφέρεται με οριστική ενεστώτα και δηλώνει το πραγματικό.

Υποστηρίζεται ότι είναι αναφορικο-υποθετική πρόταση, προσδιοριστική στο is και επομένως λανθάνει υποθετικός λόγος:

Μετατροπή: si quis tam nihili est (υπόθεση) - parvi preti est (απόδοση) → (ανοιχτή υπόθεση στο παρόν)

Πούλιος Κ. - Καλαϊτζίδου Φ.